

verklaring van een geneeskundige kunnen krijgen, zoodat de stilzwijgende weigering, na den zgn. vrede van Tilburg, om ons de vrijheid te laten, ten deze naar onze overtuiging te handelen, niet anders kan worden verklaard dan als een kinderachtige zucht om den baas te spelen.

DE ZIEKENFONDSEN TE BERLIJN. — Een ernstige, voor ons ook leerzame strijd staat den artsen van Berlijn te wachten. De ziekenfondsen der hoofdstad zullen tegen 1 Januari worden vereenigd met de Ortskrankenkasse, waardoor deze van 80000 leden opklimt tot 500000. Nu heeft het bestuur van het ziekenfonds als regel aangenomen, dat het voor gemiddeld 800 leden één arts zou aanstellen, wat, bij een honorarium van 5 mark (zegge f3.—! Nederlandsche collega's, *per hoofd*), een gemiddeld inkomen van f2400.— voor de ziekenfondsartsen geeft. Dit zou werkelijk niet zoo kwaad zijn, (al wenschen de artsen $\frac{1}{2}$ mark meer honorarium), als er op dit oogenblik maar niet 850 artsen de ziekenfondspraktijk uitoefenden, dat is bijna 200 te veel bij de gestelde grens. Deze 200, thans werkzaam bij de ziekenfondsen, die zullen worden opgeheven, zullen dus, als het onheil niet wordt afgewend, van een groot deel van hun bestaan worden beroofd. En niemand weet, of zijn ziekenfondspraktijk al of niet zal worden onteigend. Gelukkig is voor enkele jaren een vereeniging tot stand gekomen van alle ziekenfondsartsen, onverschillig of hun ziekenfondsen de vrije artsenkeuze huldigen of niet, en daardoor is het nu mogelijk, gezamenlijk op te treden. Het bestuur van het „Zentralverband" heeft zich gewend tot den voorzitter van het Oberversicherungsamt, die, welwillend gezind, toch groote moeite zal hebben, de juiste keuze te doen tusschen de argumenten die hij van weërszijden zal moeten aanhooren, terwijl hij zich zelf nog niet voldoende in de zaak heeft kunnen inwerken. Besloten is, dat géén der artsendgroepen onderhandelingen zal voeren, zoolang het Centralverband de zaak in handen heeft (*Münch. med. Wochenschr.*).

SCHADEVERGOEDING AAN EEN ARTS. — Het Deutsche Reichsgericht heeft in eindbeslissing aan een arts een levenslange schadevergoeding toegekend, te betalen door een patiënt, ten wiens huize hij bij een bezoek in een open staand keldergat was gevallen, waarbij hij zich ernstig had verwond (*Deutsche med. Woch.*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

WAT IS DE ZOOGENAAMDE „YOGHURT-PLANT"?

Sedert eenigen tijd doet zich het eigenaardige verschijnsel voor, dat een vrij groot deel van de bevolking van Amsterdam (of ook van elders?) gebruik maakt van een bepaald soort zuurgemaakte melk, terwijl het ferment, waarmee de melk zuurgemaakt wordt, nergens in een winkel te koop is, doch van hand tot hand gaat, uitgereikt en rondgedeeld wordt aan bureu, vrienden en magen, terwijl niemand eigenlijk schijnt te weten waaruit dit ferment bestaat, noch waar het vandaan gekomen is of wie het hier in omloop heeft gebracht. Het volk spreekt van „een yoghurt-plant", en verkeert in de meening, dat de daarmee verkregen zure melk yoghurt is (hetgeen zeer de vraag is). Zulk een „yoghurt-plant" bestaat uit eenige witte brokken, gelijkend op gekookte bloemkool. Eenige van deze stukken (die één of meer cM. groot zijn) worden met melk overgoten, in de kamer 24 uur bewaard, en dan is de melk zuur en wordt door een tamelijk wijdmazige zeef of door een doekje gezeefd, om de brokjes ferment er weer uit te krijgen. Deze laatste worden dan met water afgespoeld, en opnieuw met water overgoten. De fermentbrokken nemen vrij snel in omvang toe, terwijl nieuwe brokjes gevormd worden; zoo kan de gelukkige bezitter reeds na één of twee weken wederom iemand blij maken met een „yoghurt-plant".

Gezien den omvang, dien dit gebruik sinds ongeveer een jaar heeft aangenomen, lijkt het mij gewenscht, de vraag te opperen: Wat eet men daar eigenlijk? Ik heb melk met deze stukjes volgens het mondeling overgeleverde voorschrift bereid, en kreeg een tamelijk dunne zure melk nogal slijmerig van consistentie, die volstrekt niet dezelfde smaak heeft als de echte yoghurt. Een stukje van het ferment bleek, microscopisch, althans voor een groot deel uit op gist gelijkende draden te bestaan.

Dat de zoo verkregen zure melk dezelfde samenstelling zou hebben als yoghurt (en dezelfde bacteriën-flora), is zeer de vraag. Wellicht is dit ferment ontstaan door voortdurend yoghurt te bereiden met yoghurt van den vorigen dag, waardoor de aanvankelijk schaars aanwezige gist de overhand heeft gekregen? In elk geval is een onderzoek m. i. zeer gewenscht. Van sommigen vernam ik, dat zij ééns of tweemaal per week de brokken met water overgoten, en dan de stukjes, die boven kwamen drijven, weggooiden. Anderen was dit weer onbekend. Ook de zindelijkheid, waarmee deze zure melk wordt bereid, en waarmee de stukjes worden bewaard, zal nog wel eens iets te wenschen overlaten, en het is van te voren in het geheel niet te zeggen, in hoeverre dit ferment, op slordige wijze in een vaak onzindelijke omgeving voortgekweekt, nog gewijzigd kan worden, of wat er ten slotte van worden zal.

Naar ik vernam, deelen enkele collegae, die den wonderboom zelf kweeken, het goedje ook aan patiënten uit; anderen hadden er nooit van gehoord, terwijl velen met mij haast dagelijks de vraag zullen hebben te beantwoorden: Dokter, is het nu waar, dat yoghurt van zoo'n yoghurt-plant zoo versterkend is?

Voorloopig lijkt het mij het zekerst, indien men patiënten yoghurt wil laten gebruiken, ze deze op de bekende wijze van goede yoghurt (bv, yoghurt-SWAAB) te laten maken: 1 kopje yoghurt en 1 L. gekookte of flesschenmelk, verwarmd op ongeveer 45° C., dan in één hooikist of tusschen kranten en kussens warmgehouden gedurende ongeveer 12 uur, dan is de yoghurt gereed. Was de melk te koud of te heet, dan doet de bijgevoegde yoghurt zijn werking niet. Van de zoo verkregen dikke yoghurt (een laag dunne wei drijft er bovenop) wordt een kopjevol weer met melk vermengd voor den volgenden dag enz. Op den duur verandert de smaak, en tevens de gewenschte bacillen-flora; daarom neemt men eens in de drie of vier weken een nieuw fleschje yoghurt.

Het lijkt mij gewenscht, dat wij ons ervan onthouden bij onze patiënten het gebruik aan te bevelen van een ferment, waarvan de samenstelling en werking feitelijk nog geheel onbekend zijn.

Amsterdam, September 1913.

J. STÄRCKE.

KEURING VAN GEMEENTE-AMBTENAREN VOOR PENSIOEN.

Dezer dagen ontvingen de leden der Nederl. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst een omzendbrief van het hoofdbestuur, naar aanleiding der bezoldiging van de artsen, die aangewezen zullen worden voor de keuringen van eventueel te pensionneeren gemeente-ambtenaren. Door dien omzendbrief werden de geneeskundigen (ten minste zoo ging het mij) voor het eerst gewaar, op welk een eigenaardige wijze de keuze zal geschieden der collega's, die als keurend geneesheer zullen optreden. De voorzitters der gezondheidscommissiën zullen hun licht laten schijnen over de geschiktheid en de bekwaamheid der artsen wonende in het ressort, waarvoor zij zijn ingesteld, als keuringsgeneesheeren. Zij zijn daartoe, naar mijn bescheiden meening, geheel onbevoegd, en het zal wel blijken, dat eenvoudig, of de geneeskundige leden dier commissiën de uitverkorenen zullen zijn, of dat de vrienden en goede kennissen dier geneeskundige leden het baantje zullen verwerven.

Misschien was in voornoemden omzendbrief een woord van protest, tegen dit door mij gewraakte stelsel niet misplaatst geweest.

Boskoop, 18 September 1913.

H. VAN DER TAK.